

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6176/21
14.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Весне Целетовић Цуцић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Лука Алексић, адвокат из Београда, ул. Косовска бр. 49, против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Сања Турлаков, адвокат из Београда, ул. Алексе Ненадовића бр. 1/II и ВВ из ..., чији је пуномоћник Душан Обренчевић, адвокат из Београда, ул. Кондина бр. 7, ради дуга, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог ББ, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 17751/18 од 10.6.2021. године, у седници већа одржаној дана 14.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба туженог ББ из ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 17751/18 од 10.6.2021. године, у делу става првог изреке којим је обавезан тужени ББ да тужиоцу АА на име дуга исплати износ од 41.850 евра и 35.000 USD, све у динарској противвредности, по средњем курсу НБС на дан исплате, са припадајућом законском затезном каматом почев од 2.7.2015. године, па до коначне исплате и решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 17751/18 од 10.6.2021. године, у делу става првог изреке у погледу камате, па се обавезује тужени да тужиоцу досуђену камату исплати у динарској противвредности, по средњем курсу НБС на дан исплате, по стопи коју прописује Закон о затезној камати, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиоца АА и потврђује пресуда Вишег суда у Београду П 17751/18 од 10.6.2021. године, у ставовима другом и четвртном изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани захтеви тужиоца и туженог ББ за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Изреком побијане пресуде Вишег суда у Београду П 17751/18 од 10.6.2021. године, у ставу првом изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени ББ да му на име дуга исплати износ од 41.850 евра и 35.000 америчких долара, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 2.7.2015. године, па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца према туженој ВВ којим је тражио да се обавезе да солидарно са туженим ББ исплати тужиоцу на име дуга износ од 41.850 евра и 35.000 америчких долара, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 2.7.2015. године па до коначне исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени ББ да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 384.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења. Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да туженој ВВ накнади трошкове парничног поступка у износу од 249.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

Против ове пресуде жалбе су благовремено изјавили тужилац и тужени ББ и то тужилац побијајући је у ставовима другом и четвртном изреке, а наведени тужени у ставовима првом и трећем изреке, из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца неоснована, док је жалба туженог делимично основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле битне.

Према чињеничним наводима тужбе и стању у списима, тужилац и тужени су дана 16.12.2014. године, сачинили и потписали потврду-признаницу, којом се потврђује да је тужилац, у својству зајмодавца, туженом, у својству зајмопримца дао на зајам износ од 64.000 евра и 35.000 USD, на име бескаматне позајмице, са роком враћања на дан 1.7.2015. године. Након тога су дана 4.5.2017. године закључили Уговор о обезбеђењу потраживања, који су својеручно потписали и којим су сагласно констатовали да је до дана закључења тог Уговора тужени, као дужник, само делимично испунио своју обавезу из Уговора о бескаматној позајмици, те да потраживање повериоца на дан закључења Уговора о обезбеђењу потраживања износи 41.850 евра, са законском затезном каматом почев од 2.7.2015. године, па до коначне исплате и 35.000 USD са законском затезном каматом почев од 2.7.2015. године, па до коначне исплате. У члану 3 Уговора наводи се да је у циљу обезбеђења наплате потраживања повериоца према дужнику, дужник понудио и сагласио се, а поверилац прихватио, да се у његову корист конституише заложно право - вансудска извршна хипотека првог реда и то на свим непокретностима у сувласништву дужника, које су таксативно наведене у члану 2 овог Уговора и воде се у земљишним књигама на територији Републике Хрватске, до висине његових сувласничких удела, а у случају да

дужник не испуни обавезу из уговора о зајму у додатно остављеном року, дужник неопозиво овлашћује повериоца да може наплатити доспело потраживање у вансудском поступку, продајом хипотекованих непокретности и намирити се из износа добијеног продајом предметних непокретности, до висине свог потраживања. У чл. 5 овог Уговора уговорено је да је поверилац сагласан, само у случају да хипотека на непокретностима из члана 2 Уговора буде уписана у корист повериоца у року од 20 дана од дана закључења Уговора, да дужнику остави додатни рок од три месеца за испуњење доспеле, а неизмеирене обавезе, почев од дана уписа хипотеке у корист повериоца. Решењем Републичког геодетског завода бр. 952-02-13390/12 од 31.7.2012. године, дозвољено је на стану број 5, корисне површине 94,5м² у улици ..., постојећем на кат. Працели ..., уписаног у Л.н.... КО ..., уписаном на ВВ, овде тужену, са уделом 1/1, испис заложног права извршне вансудске хипотеке уписане решењем 952-02-1306 у износу од 105.000 евра у динарској противвредности, увећано за износ камате, обрачунате камате на камату, као и евентуалних трошкова наплате потраживања по основу Уговора о дугорочном инвестиционом кредиту из италијанске кредитне линије од 20.04.2010. године. Брачним уговором, овереним пред Првим основним судом у Београду у предмету РЗ 3171/13 дана 20.11.2013. године, констатовано је да је брак између ББ и ВВ, овде тужених закључен дана 5.6.1983. године и да од тада непрекидно траје, да су за време трајања брака стекли право својине на стану број 5, по структури четворособан, у улици ... и да су сагласни да су њихови удели у непокретности једнаки. Чланом 4 брачног уговора супружници су уговорили да је ВВ, овде тужена, искључиви власник горе наведене непокретности, што ББ признаје без икаквих услова или ограничења. Пресудом Првог основног суда у Београду П2 1174/14 од 24.6.2014. године, разведен је брак ББ и ВВ, овде тужених. Према потврди Назаренског универзитета од 10.1.2019. године, ћерка тужених, ГГ, примила је износ од укупно 93.850 USD финансијске помоћи док је похађала овај Универзитет, почев од 2004. до 2005. године, па закључно са 2007.-2008. годином. Син тужених ДД је завршио приватну гимназију и Универзитет „ Сингидунум”, а трошкови школарине на годишњем нивоу износили су 1.500 евра. Факултет је завршио 2014-2015. године, запослио се и није издржавано лице.

Полазећи од напред наведеног, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца основан у односу на туженог ББ који је, применом одредби чланова 557, 558 и 562 Закона о облигационим односима, обавезан да тужиоцу исплати износе који су ближе опредељени у ставу првом изреке побијане пресуде. Ову своју одлуку првостепени суд је засновао на постојању потврде-признанице сачињене дана 16.12.2014. године, коју су обе парничне странке потписале и констатовале да тужилац туженом даје на зајам износ од 64.000 евра и 35.000 америчких долара, бескаматно, са роком враћања до 1.7.2015. године. Постојање овог правног посла потврђено је Уговором о обезбеђењу потраживања од 4.5.2017. године, у коме је констатовано да је тужени вратио тужиоцу део дуга, те да је преостали износ дуга 41.850 евра и 35.000 USD. Првостепени суд није поклатио веру исказу туженог, који је тврдио да је на име камате исплатио тужиоцу износ од 46.000 евра, те да је од тужиоца узео на зајам износ од 56.600 евра, из разлога што тужени за ове тврдње током поступка није приложио ниједан писмени доказ, нити признаницу, а што је био дужан да учини сходно одредби члана 231 Закона о парничном поступку. Првостепени суд је обавезао туженог да тужиоцу за период доцње плати и тражену камату, почев од 2.7.2015. године, па до коначне исплате, с обзиром на то да цео износ дуга није исплатио у року на који се

обавезао, односно до 1.7.2015. године, а на непокретностима чији је власник у Хрватској није уписана хипотека у корист тужиоца, да би се као датум доспелости дуга могао узети додатни рок од три месеца од дана уписа хипотеке, у складу са чланом 5 Уговора о обезбеђењу потраживања. Првостепени суд није прихватио ни наводе туженог да је тужиоцу плаћао зеленашку камату од 2% месечно, те да му је плаћајући камату вратио на име дуга износ од 46.000 евра, јер тужени за ову своју тврдњу није суду приложио писане доказе.

Одлучујући о тужбеном захтеву према туженој ВВ, првостепени суд је закључио да је исти неоснован, иако је она била у браку са првотуженим ББ, у време када је њен супруг узимао позајмице од тужиоца. Ово из разлога што тужена о извршеним позајмицама није имала сазнања до 2012. године, када се састала са тужиоцем у ресторану "...", а у време сачињавања потврде-признанице од 16.12.2014. године и Уговора о обезбеђењу потраживања, није више била у браку са туженим, од кога се развела 24.6.2014. године. Осим тога, тужена ВВ, по оцени првостепеног суда није била укључена и позивана код адвоката да, као евентуални дужник потпише признаницу и Уговор, а првотужени је позајмљени новац користио искључиво за своје потребе и то за обављање послова у Србији и Хрватској, а не за подмиривање потреба заједничког живота са туженом и школовања њихове деце, из чега је суд извео закључак да је тужена тужбом обухваћена као солидарни дужник само због тога што првотужени нема имовину у Србији на своје име, а ради лакше наплате потраживања. Такође, првостепени суд је утврдио да се син тужених школовао на приватном Универзитету у Београду, да је школарина далеко нижа од износа позајмице, те да је тужена ВВ била незапослена само у краћем временском периоду, у току ког је била издржавано лице. Сходно свему напред наведеном, а полазећи од одредбе члана 187 став 1 Породичног закона, првостепени суд је оценио да тужена ВВ није пасивно легитимисана да тужиоцу врати утужене износе на име дуга, због чега је одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку у потврђујућем делу довољне и јасне разлоге, које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Законом о облигационим односима прописано је да су стране у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење (члан 17). Одредбом члана 557 овог Закона, прописано је да се уговором о зајму обавезује зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари, исте врсте и истог квалитета, док је одредбом члана 558 истог Закона прописано да се зајмопримац може обавезати да уз главницу дугује и камату.

У конкретном случају, из потврде, односно признанице коју су потписали тужилац и тужени ББ произлази да је тужилац дао туженом на зајам износ од 64.000 евра и 35.000 USD, бескаматно, са роком враћања до 1.7.2015. године, а да је тужени вратио само део дуга у износу од 22.150 евра, па је дужан да врати тужиоцу преостале

износе од још 41.850 евра и 35.000 USD. Правилно је првостепени суд закључио да је тужени у обавези да тужиоцу исплати преостали дуг из разлога што у остављеном року није измирио своју обавезу, односно није вратио новац који му је тужилац дао на зајам. Закључени уговор о зајму је довољан и адекватан доказ о постојању и висини дуга, а тужени је имао могућност да, уколико сматра да се ради о неважећем правном послу, тражи поништај тог уговора, што он није учинио.

Наводи туженог у жалби, да је у износ дуга по потврди из 2014. године урачуната и камата од 2%, те да од тужиоца није позајмио износ од 64.000 евра, већ износ од 54.000 евра, не могу се прихватити као основани, с обзиром на то да тужени ове своје тврдње није поткрепио адекватним доказима. Наиме, првостепени суд је применом одредби чл. 8 и 231 став 2 Закона о парничном поступку оценио да је тужилац доказао основаност и доспелост свог потраживања према туженом, имајући у виду приложене уговоре о зајму и о обезбеђењу новчаног потраживања, као адекватне материјалне доказе. Ово с тога што је у признаници коју су потписали тужилац и тужени потврђено да је тужени примио зајам у износу од 64.000 евра и 35.000 USD, бескаматно, а у Уговору о обезбеђењу новчаног потраживања из 2017. године, који су потписали тужилац и тужени, сагласили су се да тужени дугује тужиоцу износ од 41.850 евра и 35.000 америчких долара, из чега произлази да су истинити наводи тужиоца да му је тужени у међувремену исплатио износ од 22.150 евра, како правилно закључује и првостепени суд. Тужени, овим тврдњама и писаним доказима није супротставио адекватне доказе о томе да је позајмио други новчани износ, или да је вратио више од 22.150 евра, те је правилно закључио првостепени суд да су испуњени услови прописани одредбама чл. 557, 558 став 1 и 562 Закона о облигационим односима, за обавезивање туженог да тужиоцу врати позајмљени износ новца.

Из изнетих разлога неосновани су и наводи туженог у жалби да је Уговор о обезбеђењу потраживања потписао под притиском, што такође ничим није доказао, већ је приликом саслушања изјавио да је пре потписивања Уговора исти прочитао и сагласио се са износом који је у њему наведен, што значи да је постојала сагласност воља парничних странака, као битан елемент уговора. Такође, уколико су заиста постојале мане воље, тужени је имао могућност да тражи поништај уговора из 2014. године, што он није учинио, већ је са тужиоцем закључио и Уговор о обезбеђењу новчаног потраживања из 2017. године, којим је потврђено постојање претходног уговора и ново стање дуга.

Ни жалбеним наводима туженог да је све време тужиоцу плаћао зеленашку камату и тиме исплатио део зајма, није доведена у сумњу правилност побијане одлуке, јер исти нису поткрепљени ниједним материјалним доказом. У ситуацији, када се ни у једном приложеном уговору не помиње камата на дати износ зајма, нити евентуална висина исте, те када тужени не поседује ниједан доказ о исплати, правилна је одлука првостепеног суда да је сувишно и неадекватно извођење доказа вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке, без иједног писаног доказа о наводно исплаћеним износима на име камате, па ни ови жалбени наводи не могу бити од утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари.

Неосновани су и наводи тужиоца у жалби да је тужена ВВ пасивно легитимисана јер је новац дат туженом на зајам ради финансирања трошкова њиховог

заједничког живота. Ово из разлога што су признаницу, односно потврду о новцу који је дат на зајам 2014. године потписали само тужилац и тужени ББ, као и Уговор о обезбеђењу новчаног потраживања из 2017. године, а тужилац није доказао да је тужена на било који начин учествовала у томе, односно да је била упозната са позајмицом и износом новца који је дат на зајам. Осим тога, у време када је сачињена потврда -признаница, децембра месеца 2014. године, брак тужених је већ био правноснажно разведен, а тужена је приликом саслушања изјавила да су она и њен бивши супруг и током трајања брака имали одвојене рачуне и трошкове. Тужилац није доказао да су средства дата на зајам туженом коришћена за потребе заједничког домаћинства и решавање породичних питања тужених, с обзиром на то да из изведених доказа произлази да је ћерка тужених добијала финансијску помоћ током студирања у иностранству (у периоду од 2004. до 2008. године), а син тужених је завршио факултет 2014. -2015. године и запослио се, па новац који је тужилац дао туженом на зајам није могао бити употребљен за финансирање трошкова њиховог школовања.

Не могу се прихватити ни наводи тужиоца у жалби да тужена ВВ није имала средства за издржавање, нити запослење, с обзиром на наводе тужене да је све време трајања брака била запослена, да је остваривала примања и да јој није била потребна финансијска помоћ. Осим тога, тужени ББ је приликом саслушања изјавио да су све позајмице биле везане искључиво за његов посао, из чега произлази да тужени није новац позајмио за потребе домаћинства њега и његове супруге, те је правилно првостепени суд оценио да тужена није пасивно легитимисана у овој правној ствари и одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем и четвртном изреке побијане пресуде, с обзиром да је иста донета правилном применом одредби чланова 153 и 154 Закона о парничном поступку, имајући у виду успех парничних странака у спору, а све према Адвокатској тарифи и Таксној тарифи важећим у време пресуђења.

Са изложеног, Апелациони суд је на основу одредбе члана 390 Закона о парничном поступку, одлучио као у ставовима првом и трећем изреке ове пресуде.

Међутим, у делу који се односи на одлуку о камати досуђеној тужиоцу на износ главног дуга изражен у валути евро и америчким доларима, првостепени суд је пропустио да правилно примени материјално право и то одредбу члана 395 ЗОО, којом је прописано да ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој страниој валути или злату, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе. Сходно наведеном, тужени је у обавези да и досуђену затезну камату исплати у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан испуњења, па је у смислу одредбе члана 394 став 1 тачка 4 Закона о парничном поступку, донета одлука као у ставу другом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход жалбеног поступка, Апелациони суд је одбио као неосноване захтеве тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је на основу одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу четвртном изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић